

Република Србија
ВРХОВНИ СУД
Прев 2103/2023
18.02.2025. године
Београд

У ИМЕ НАРОДА

Врховни суд, у већу састављеном од судија: Бранка Станића, председника већа, Татјане Миљуш и Татјане Ђурица, чланова већа, у парници тужиоца SEENERGY TIMBER ДОО Београд у стечају, чији је пуномоћник Огњен Божовић, адвокат у ..., против тужене ЕХРОВАНК АД из Београда сада ADRIATIC BANK АД Београд, чији је пуномоћник Дејан Вуковић, адвокат у ..., ради побијања правних радњи стечајног дужника, вредност предмета спора 76.417.146,91 динар, одлучујући о ревизији тужиоца изјављеној против пресуде Привредног апелационог суда Пж 2519/23 од 14.09.2023. године, у седници већа одржаној дана 18.02.2025. године, донео је

ПРЕСУДУ

ОДБИЈА СЕ као неоснована ревизија тужиоца изјављена против пресуде Привредног апелационог суда Пж 2519/23 од 14.09.2023. године.

Образложење

Пресудом Привредног суда у Београду П 11197/2021 од 09.02.2023. године, у ставу I изреке, одбијен је тужбени захтев којим је тужилац тражио да се побију правне радње које је тужилац пропустио да предузме као извршни дужник у извршним поступцима који су се водили по предлозима тужене као извршног повериоца у предметима Привредног суда у Сремској Митровици Ии 62/2019 и Ии 102/2019 и пред јавним извршитељем Срђаном Јовановићем из ..., под бројевима Ии 85/2019 и Ии 166/19, и то радње пропуштања побројане у том ставу изреке и да престаје дејство исправа према стечајној маси: закључка јавног извршитеља Срђана Јовановића из ... о предаји непокретности Ии 85/2019 од 09.12.2019. године, закључка истог јавног извршитеља о предаји Ии 166/19 од 21.11.2019. године, закључка истог извршитеља о предаји Ии 166/19 од 09.12.2019. године и закључка истог извршитеља о предаји Ии 166/19 од 09.12.2019. године, што би тужена била дужна признати и трпети. Ставом II изреке тужилац је обавезан да туженој накнади парничне трошкове у износу од 460.175,00 динара.

Пресудом Привредног апелационог суда Пж 2519/23 од 14.09.2023. године, одбијена је као неоснована жалба тужиоца и потврђена је првостепена пресуда.

-2-

Против правноснажне пресуде донете у другом степену тужилац је изјавио благовремену и дозвољену ревизију, због битних повреда одредаба парничног поступка и због погрешне примене материјалног права.

Испитујући побијану пресуду у границама прописаним одредбом члана 408. Закона о парничном поступку („Службени гласник РС“ бр. 72/11 ... 10/23 - др.закон), Врховни суд је одлучио да ревизија није основана.

У поступку доношења побијане пресуде није учињена битна повреда одредаба парничног поступка из члана 374. став 2. тачка 2. Закона о парничном поступку на коју суд у ревизијском поступку пази по службеној дужности. Тужилац у ревизији указује на битну повреду одредаба парничног поступка из члана 374. став 1. у вези члана 355. Закона о парничном поступку, из разлога да се образложење пресуде не може испитати, што су повреде из одредбе члана 374. став 2. тачка 12. Закона о парничном поступку, које нису законом предвиђен ревизијски разлог, према одредбама члана 407. Закона о парничном поступку. Другостепени суд је оценио битне жалбене наводе, у мери која је у складу са одредбом члана 396. став 1. и 2. Закона о парничном поступку.

Према утврђеном чињеничном стању, тужена банка је у односу на тужиоца била хипотекарни поверилац, које својство је стекла на основу заложних изјава датих од стране овде тужиоца (чији су бројеви побројани у образложењу првостепене одлуке), а које су заложне изјаве дате ради обезбеђења потраживања туженог према тужиоцу по уговорима о кредиту. Како тужилац није уредно измиривао своје уговорне обавезе из уговора о кредиту, тужена је Привредном суду у Сремској Митровици поднела два предлога за извршење на основу заложних изјава као извршних исправа, по којима је Привредни суд у Сремској Митровици донео решење о извршењу Ии 62/19 дана 11.06.2019. године и решење о извршењу Ии 102/19 дана 11.09.2019. године. По наведеним предлозима донета су наведена решења о извршењу, а потом су иста достављена јавном извршитељу Срђану Јовановићу ради спровођења извршења, па је јавни извршитељ Срђан Јовановић у предмету Ии 85/19 спровео извршење по решењу о извршењу Привредног суда у Сремској Митровици бр. Ии 62/19 од 11.06.2019. године на непокретностима извршног дужника овде тужиоца, а у предмету Ии 166/19 спровео извршење по решењу о извршењу Привредног суда у Сремској Митровици Ии 102/19 од 11.09.2019. године на покретним стварима извршног дужника, овде тужиоца. Међу парничним странкама није било спорно да је решењем Привредног суда у Београду Ст 20/2019 од 20.06.2020. године над тужиоцем отворен поступак стечаја, као и да у стечајној маси нема довољно имовине за намирење свих поверилаца. Такође је било неспорно да тужени у поступку стечаја над тужиоцем није подносио разлучну пријаву потраживања, те да је његов захтев за излучење непокретности (које су му предате као купцу у наведеним поступцима извршења закључцима јавног извршитеља), одбијен од стране стечајног управника.

На основу утврђеног чињеничног стања нижестепени судови су применом одредаба чланова од 119. до 129. Закона о стечају, закључили да тужилац није доказао да су у конкретном случају испуњени услови за побијање побројаних правних радњи стечајног дужника који се огледају у пропуштању предузимања правних, и фактичких радњи обухваћених тужбеним захтевом, у поступку извршења. Полазећи од утврђене

чињенице да је тужени био хипотекарни поверилац у односу на тужиоца, да тужилац у овом поступку није тврдио да су у извршним поступцима намирена непостојећа, или недоспела потраживања, и да у стечајном поступку над тужиоцем није било пријава других различитих поверилаца, судови закључују да намирење туженог у претходно спроведеним извршним поступцима не представља погодовање туженог, нити се истим нарушава равномерно намирење стечајних поверилаца. Тужилац није доказао да је тужени погодован у односу на остале повериоце, нити да је због спроведених поступака извршења дошло до нарушавања равномерног намирења осталих поверилаца. Другостепени суд образлаже да, тужена банка као поверилац доспелих новчаних потраживања из уговора о кредиту није спровела наведене извршне поступке и у њима се намирила, у касније отвореном поступку стечаја над тужиоцем она би била једини различити поверилац, те би имала право првенственог намирења из исте имовине, сходно одредби члана 49. Закона о стечају.

Ревизија тужиоца није основана.

Нижестепени судови су на утврђено чињеничног стање правилно применили материјално право којим је регулисан институт побијања правних радњи стечајног дужника из Закона о стечају („Сл. гласник РС“, бр. 104/2009, 99/2011, 71/2012 (Одлука УС), 83/2014, 113/2017, 44/2018, 95/2018).

Одредбом члана 119. став 1. Закона о стечају прописано је да правне послове и друге правне радње закључене односно предузете пре отварања стечајног поступка, којима се нарушава равномерно намирење стечајних поверилаца или се оштећују повериоци, као и правни послови и друге правне радње којима се поједини повериоци стављају у погоднији положај (погодовање поверилаца), могу побијати стечајни управник, у име стечајног дужника и повериоци, у складу са одредбама тог закона. Ставом 2. је прописано да се пропуштање предузимање радње радње, у погледу побијања, изједначава са правним послом односно са правном радњом. Ставом 3. је прописано да правни послови, правне и процесне радње на основу којих је донета извршна исправа или које су предузете по основу извршне исправе или у поступку принудног извршења такође се могу побијати, ако испуњавају услов из става 1. овог члана. Ако се захтев за побијање усвоји, престаје дејство извршне исправе према стечајној маси. Ради се о општим условима за побијање правних радњи стечајног дужника.

Из цитираних законских одредби произлази да је сврха побијања правних радњи обезбеђивање равномерног намирења свих поверилаца и спречавање погодовања појединих поверилаца на штету других.

У конкретном случају, стечајни управник је у име стечајног дужника поднео тужбу ради побијања радњи пропуштања, а које је стечајни дужник пропустио да предузме у поступцима принудног извршења који су се спроводили на његовој имовини. Међутим, како првостепени суд правилно примећује, из тужбе не произлази да је разлог побијања у пропуштању стечајног дужника да предузме одговарајуће процесне радње, већ тужилац наведена пропуштања везује пре свега за незаконито поступање јавног извршитеља због којих је био спречен да предузима радње и користи

правна средства у извршном поступку - улагање жалбе на решење о извршењу, присуствовање вештачењу и јавном надметању, те улагање захтева за отклањање неправилности у погледу незаконитог поступања јавног извршитеља. И поред тога, оно што је одлучујуће за одлуку о тужбеном захтеву јесте правилна оцена нижестепених судова да тужилац није доказао да су испуњени општи услови за побијање правних радњи стечајног дужника.

Ово из разлога што тужилац није доказао да је пропуштањем предузимања процесних радњи у извршним поступцима који су вођени против тужиоца као извршног дужника, дошло до погодовања туженог као повериоцу. На наведено указују и чињенице да је тужени право хипотеке на непокретностима и заложно право на покретним стварима стекао још 2015. године као средства обезбеђења по више уговора о кредиту, те да је у извршним поступцима тужени намиривао своје постојеће и доспело потраживање у складу са садржином свог права. Са друге стране, у поступку стечаја није било пријава других разлучних поверилаца, што значи у односу имовину тужиоца која је била предмет продаје ради намирења туженог у извршним поступцима.

Ревидент погрешно сматра да је због немогућности намирења свих поверилаца у стечајном поступку практично испуњен услов за побијање правних радњи стечајног дужника, јер ће се враћањем имовине у стечајну масу, стечајни повериоци намирити у већем проценту. Немогућност намирења поверилаца, која је у овом случају неспорна, јесте предуслов за побијање правних радњи како то правилно закључују и нижестепени судови, али није довољан услов за побијање, будући да је неопходно испуњење и неког од услова из члана 119. Закона о стечају, чије постојање у овом случају није доказано.

Нису од утицаја ревизијски наводи да се другостепени суд бавио вероватним исходом евентуалне пријаве разлучног потраживања туженог у стечајном поступку који се води над тужиоцем, јер како тужилац наглашава, тужени није пријавио потраживање ни као стечајни, ни као разлучни поверилац. Према оцени Врховног суда, другостепени суд је правилно указао да би тужени, за случај да средство обезбеђења није активирао пре покретања стечајног поступка, у стечајном поступку имао статус разлучног повериоца, те би своје потраживање намирио из средстава остварених продајом имовине оптерећене хипотеком и заложним правом на покретним стварима, тим пре што није било пријаве разлучног права других поверилаца. Наведено указује да реализација тог истог права, само пре покретања стечајног поступка, не може водити закључку да је тужени остварио своје право мимо прописаних овлашћења која су то омогућавала, нити на начин да му је погодовано, па је стога неоснован ревизијски навод о теоријском предвиђању другачијег исхода стечајног поступка за случај да тужени није у извршном поступку намирио своје потраживање, већ да га је пријавио у стечајном поступку као разлучни поверилац. Осим тога, тужилац није доказао да би повољније намирење поверилаца било у случају продаје предметне имовине у стечају, а након што би тужени реализовао своје разлучно потраживање.

Такође, није од значаја ни указивање туженог да другостепени суд није ценио жалбене наводе који се односе на пропусте у раду јавног извршитеља приликом спровођења поступка принудног извршења (због спорног става да је јавни извршитељ морао бити обухваћен тужбом у том делу). Ово стога, што је предмет тужбеног захтева

-5-

побијање правних радњи стечајног дужника и његове последице, који је одбијен зато што није доказано постојање општих услова за побијање.

Како не постоје разлози због којих је ревизија изјављена, као ни разлози о којима ревизијски суд води рачуна по службеној дужности, Врховни суд је применом одредбе члана 414. став 1. Закона о парничном поступку одлучио као у изреци.

**Председник већа – судија
Бранко Станић, с.р.**

За тачност отправка
Заменик управитеља писарнице
Миланка Ранковић